

HAKA

Eesti Hariduse
Kvaliteediagentuur

Täienduskoolitusasutuse õppekavarühma kvaliteedi hindamine

Töökeskonna Haldus OÜ
Õppekavarühm töötervishoid ja -kaitse

HINDAMISARUANNE

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Tööturuteenuste osutamine tagamaks paremaid võimalusi hõives osalemiseks“

2023

Täienduskoolitusasutuse nimi (jur)	Töökeskkonna Haldus OÜ
Veebilehe aadress	https://www.tkhaldu.ee/
Kontaktisik koolitusasutuses	Annika Küüdorf
Hindamiskomisjon	<p>Pille Saar – komisjoni esimees. Häirekeskuse meditsiinieksper, varasemalt Terviseameti tervishoiuteenuste osakonna juhataja</p> <p>Alar Seiler – Koolitusasutuses Qvalitas Arstikeskus AS töökeskkonnavoliniku ja töökeskkonnanõukogu liikme koolituse ja täienduskoolituse õppekava koostamise ja arendamise eest vastutaja, koolitaja. Lektor Eesti Maaülikoolis</p>
Hindamisperiood	detsember 2022 – märts 2023
Valimi õppekavad	<ol style="list-style-type: none"> 1. “Ehitusplatsi tervishoiu ja tööohutuse koordinaatori koolitus“ 2. “Töökeskkonnaspetsialistide-, volinike- ja -nõukogu liikmete täiendkoolitus”

HINDAMISVALDKONDADE HINNANGUTE KOONDTABEL

Hindamisvaldkonnad	Koondhinnang hindamisvaldkonnale
1. Õppekava ja õppekavaarendus	<i>Nõuded ei ole täidetud</i>
2. Õppimine ja õpetamine	<i>Nõuded on põhiosas täidetud</i>
3. Koolitajad	<i>Nõuded on põhiosas täidetud</i>
4. Ressursid	<i>Nõuded on täidetud</i>

Sisukord

Sisukord	3
Sissejuhatus	3
Ülevaade hindamisprotsessist.....	4
Tõendid	4
Töotervishoiu ja -kaitse õppekavarühma analüüs hindamisvaldkondade lõikes	6
I ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS.....	6
II ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE.....	14
III KOOLITAJAD.....	18
IV RESSURSID	20

Sissejuhatus

Täienduskoolitusasutuse õppekavarühma kvaliteedi hindamine on täienduskoolitusasutuse õppekavade ning nende alusel toimuva õppe ja õppealase arendustegevuse hindamine õppekavarühmas. Hindamist teostab Eesti hariduse Kvaliteediagentuur (edaspidi HAKA). Hinnatakse, kas kvaliteet vastab [täiskasvanute koolituse seaduses](#) (TäKS) ja [täienduskoolituse standardis](#) määratletud täienduskoolituse kvaliteedi nõuetele ning [HAKA juhendis](#) sätestatud kvaliteedikriteeriumitele.

Hindamise eesmärgiks on anda täienduskoolitusasutusele soovitusi õppe kvaliteedi parendamiseks õppekavarühmas ja tunnustada parimat kvaliteeti.

Hinnatavate õppekavade valiku on teinud HAKA asutuse veebilehel olevate koolituspakkumiste seast. Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmas ning anda analüüsi põhjal soovitusid õppe kvaliteedi parendamiseks. Komisjoni töö aluseks on täienduskoolitusasutuse esitatud õppekavarühma eneseanalüüs ja selle lisad, asutuse veebilehel olev teave ning vestlustel kogutud informatsioon.

Õppekavade ja õppe kvaliteeti analüüsitakse **4 hindamisvaldkonna** alla kuuluva **8 kriteeriumi** lõikes. Kriteerium on nõue, mille täitmist hinnatakse. Kriteeriumite all on toodud **suunised**, mis sisaldavad näiteid selle kohta, mida kriteeriumi hindamisel arvesse võetakse.

Hindamisvaldkonnad on:

- õppekavad ja õppekavaarendus,
- õppimine ja õpetamine,
- koolitajad,
- ressursid.

Hindamiskomisjon toob oma aruandes iga hindamisvaldkonna lõikes välja tugevused, parendusvaldkonnad koos soovitustega õppe kvaliteedi parendamiseks ning arenguvõimalused:

- **Tugevustena** on välja toodud head tavad, uuenduslikud lahendused jne, mis on andnud soovitud tulemusi ja seeläbi õppele lisaväärtust. Tugevused on enamat kui nõuetele vastavus.
- **Parendusvaldkonnad ja soovitused** viitavad mittevastavustele või vajakajäämistele hindamiskriteeriumi nõuete täitmisel. Parendusvaldkonnad mõjutavad hindamisotsuse kujunemist.
- **Arenguvõimalused** on komisjoni soovitused arendustegevusteks, mis ei sisalda mittevastavust nõuete täitmisel ning mille arvestamine või mittearvestamine on koolitusasutuse otsustada. Arenguvõimalused ei mõjuta lõpphinnangu kujunemist.

HAKA täienduskoolituse hindamisnõukogu kaalub hindamiskomisjoni hinnanguid hindamisvaldkondadele ja hindamisaruandes välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning võtab vastavalt **HAKA juhendis** sätestatud põhimõtetele vastu ühe järgmistest hindamisotsustest: a) asutus on positiivselt läbinud õppekavarühma kvaliteedihindamise ja talle on antud kvaliteedimärk; b) asutus on positiivselt läbinud õppekavarühma kvaliteedihindamise; c) asutus ei ole positiivselt läbinud õppekavarühma kvaliteedihindamist.

Ülevaade hindamisprotsessist

Hindamiskomisjon sai asutuse õppekavarühma eneseanalüüsi koos lisadega 26.01.2023.

Tagasiside asutuse eneseanalüüsi aruandele: Üldiselt olid kriteeriumite erinevad aspektid analüüsis kaetud. Läbimõtlemit oleks vajanud mõlema õppekava õpiväljundite analüüsi tabelid, millest ei selgunud, millise teema raames täpsemalt käsitletakse konkreetset õpiväljundit. Samuti ei selgunud õpiväljundite kaetus õppekava osadega; tagasiside piisavus õppekavade arendamiseks õppesisu, meetodite, hindamise ja mahu osas; testi sobivus kõikide õpiväljundite saavutatuse hindamiseks. Nendele aspektidele soovib komisjon edaspidi eneseanalüüsi käigus rohkem tähelepanu pöörata.

Vestlus asutuse esindajatega toimus 08.02.2023.

Komisjon saatis esmase hindamisaruande asutusele 03.03.2023.

Asutus andis teada, et esialgsele aruandele kommentaare ei ole, 09.03.2023.

Komisjon esitas lõpliku aruande HAKA-le 10.03.2023.

Tõendid

Komisjoni hindamisaruanne põhineb järgmistel tõenditel:

- Koolitusasutuse eneseanalüüsi aruanne
- Eneseanalüüsi aruande lisa "Tagasisideleht"
- Ehitusplatsi töötervishoiu ja tööohutuse koordinaatori koolituse info ja õppekava kuvatõmmis asutuse veebilehelt seisuga 26.01.23

- Töökeskkonnaspetsialistide, -volinike ja -nõukogu liikmete täienduskoolituse info ja õppekava kuvatõmmis asutuse veebilehelt seisuga 26.01.23
- Veebivestluse protokoll (vestlus koolitajatega 06.02.23; vestlus asutuse juhiga 08.02.23)

Töötervishoiu ja -kaitse õppekavarühma analüüs

hindamisvaldkondade lõikes

I ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS

1. Õppekavad on ajakohased ja nende arendusprotsess on tõenduspõhine.

Suunised: Asutusel on olemas õppekavade väljatöötamise ja arendamise põhimõtted ja neid rakendatakse praktikas. Õppekava on välja töötatud sihtrühma ja/või tööturu vajadustest lähtuvalt. Kus võimalik, toetatakse valdkondlikele uuringutele (nt OSKA), ja kus asjakohane, lähtutakse valdkondlikest regulatsioonidest (nt määrused, rahvusvahelised standardid) või kutsestandarditest. Asutuses vaadatakse regulaarselt üle õppekavad, selgitatakse välja nende arenguvajadused, kasutades õppijate, koolitajate jt osapoolte (nt tööandjad) tagasisidet, ning uuendatakse õppekavasid, püüeldes parima kvaliteedi poole. Potentsiaalsele õppijale kättesaadav informatsioon veebilehel või muul avalikkusele kättesaadaval meediaplatformil õppekava kohta on asjakohane.

ANALÜÜS

Töötervishoiu ja- kaitse õppekavarühmas on hindamisel kaks õppekava:

1. "Ehitusplatsi töötervishoiu ja tööohutuse koordinaatori koolitus" (edaspidi ehitusplatsi koordinaatori koolitus) 8 akadeemilist tundi;
2. "Töökeskonnaspetsialistide-, volinike- ja -nõukogu liikmete täiendkoolitus", mille nimetus on võetud hinnatava asutuse õppekavast veebilehelt. Keeleliselt korrektne nimetus on „Töökeskonnaspetsialistide, -volinike ja -nõukogu liikmete täienduskoolitus“, (edaspidi volinike täienduskoolitus) 8 akadeemilist tundi.

Koolitusasutuse eneseanalüüsis (edaspidi EA) on kirjeldatud, et mõlemad õppekavad on välja töötatud lähtudes "Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse" (edaspidi TTOS) ja selle rakendusaktides olevatest nõuetest.

Volinike täienduskoolituse õppekava aluseks toob koolitusasutus EA-s välja TTOS-i ja selle rakendusaktid. Koolitaja sõnul uuendatakse õppekava vastavalt seaduse muudatustele. Esitatud EA ja veebilehel olev informatsioon seda ei kinnita.

Nimetatud õppekava alusena viidatakse kehtetule sotsiaalministri 2000. a määrusele "Töötervishoiu- ja tööohutusalase väljaõppe ja täiendõppe kord" (kehtetu alates 31.12.2018). Õppekava aluseks peaks olema tervise ja tööministri 22.11.2018. a määrus nr 50 „Töökeskonnavoliniku, töökeskonnannõukogu liikme ja esmaabiandja koolituse ja täienduskoolituse kord täienduskoolitusasutuses" (edaspidi määrus nr 50). Antud määrus sätestab, et töökeskonnavoliniku ja töökeskonnannõukogu liikme baaskoolitus on 24 akadeemilist tundi (edaspidi 24 tundi) ning peab sisaldama määruse § 2 lg 2 ettenähtud teemasid. Sama määruse § 2 lg 3 sätestab, et töökeskonnavoliniku ja töökeskonnannõukogu liikme täienduskoolituse kestuse ja teemad lepivad tööandja ja täienduskoolitusasutuse pidaja kokku, lähtudes tööandja ja töötajate vajadustest. Vesteldes koolitajate ja koolitusasutuse juhiga selgus, et 8 akadeemilise tunni (edaspidi 8 tundi) pikkust koolitust pakutakse nii iseseisva kursusena kui ka 24 tunnise koolituse osana kolmandal päeval. Komisjon annab hindamisaruandes hinnangu 8 tunnisele täienduskoolitusele. Õppekava ei ole alates selle välja töötamisest muudetud. Lektor korrigeerib õppematerjale vastavalt muutunud seadusandlusele või võtab arvesse koolitatavate töökeskonna iseärasusi (näiteks kontoritöötajad vs

spetsiifilises töökeskkonnas töötajad). Asutuse veebilehel potentsiaalsele õppijale kättesaadav informatsioon viitab õppekava alusena vananenud seadusandlusele.

Ehitusplatsi koordinaatori koolituse õppekava on lektori sõnul koostatud 2009. aastal lähtuvalt tööturu vajadusest, võttes aluseks Vabariigi Valitsuse 08.12.1999. a määruse nr 377 "Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ehituses" (edaspidi *määrus nr 377*). Õppekava ei ole uuendatud alates selle välja töötamisest. Lektori sõnul uuendatakse või täiendatakse loengu materjale vastavalt seaduse muudatustele, samuti võetakse arvesse koolitajate tööalast tausta (näiteks, kui on tegemist teetöödega tegelevate koolitatavatega, räägitakse töö spetsiifikast tulenevalt mõningaid teemasid süvendatult). Asutuse veebilehel on koolituse kohta käiv info õppijale kättesaadav ning informatiivne välja arvatud viited vananenud infole, mis puudutab Tervishoiuameti registreerimistõendit ja Sotsiaalministeeriumi koolitusluba.

Mõlemad õppekavad lähtuvad valdkondlikust seadusandlusest, kuid õppekavasid ei ole süsteemselt arendatud alates nende väljatöötamisest. Asutusel ei ole välja töötatud kindlaid kriteeriume, põhimõtteid, kuidas õppekavasid arendada. Õppekava arenduse eest vastutajat ei ole määratud, samuti ei toimu sidusat koostööd lektorite ja koolitusasutuse vahel. Vaatamata sellele, et lektorite ja koolitusasutuste sõnul muudetakse õppematerjale jooksvalt vastavalt seaduse muudatustele, ei kajastu need uuendused õppekavas. Asutuse veebilehe "Koolituste üldinfo" rubriigis punktis "Koolitajate kvaliteedi tagamise tingimused ja kord" on kirjas, et "Lektor peab koostama koolituse jaoks koolitusmaterjalid ning neid kaasajastama" ja seda kinnitas ka koolitusasutuse juht.

Koolitusel osalejate tagasisidet kasutatakse õppekava parendamisel juhuslikult. Hindamisvestlusel selgus, et tagasiside lehed loetakse läbi ja mõnikord võetakse ettepanekuid arvesse järgnevatel koolitustel aga mõnikord mitte. Juhul kui otsustatakse tagasisidet arvesse võtta, siis kohandab lektor õppematerjale vastavalt vajadusele (näiteks lisades enam arutelusid või tuues rohkem näiteid praktikast). Selleks et õppematerjalide muutmine ei sõltuks ainuisikuliselt lektori tõekspidamistest või arusaamadest, on oluline, et muudatused arutatakse läbi lektori ja asutuse omavahelises koostöös, pidades parendustegevuse kavaldamisel silmas eelkõige õppekava eesmärgi ja õppekvaliteeti. Lektorite ja asutuse koostöö õppekava arendamisel annab parema tulemuse kuna erinevad aspektid, mida võiks nii loengu materjalides kui ka õppekavas endas muuta, arutatakse omavahel läbi kaaludes poolt ja vastuargumente.

Potentsiaalsele õppijale kättesaadav informatsioon veebilehel on osaliselt mitteasjakohane: veebilehel viidatakse mõlemas õppekavas vananenud või kehtivuse kaotanud infole, näiteks Sotsiaalministeeriumi koolitusluba, Tervishoiuameti registreerimistõend, täiskasvanuhariduse majandustegevusteade on võrdsustatud Haridus- ja Teadusministeeriumi koolitusloaga.

Veebilehel olev "Õppekavade kvaliteedi tagamise tingimused ja kord" sätestab, et õppekavad vastavad TÄKsist tulenevatele nõuetele, kuid õppekavas ei ole kirjas õppekavarühma nimetust. Samuti on puudu, kui suure osa õppe kogu mahust moodustab praktilise ja iseseisva töö osakaal.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- Hindamiskomisjon leiab, et koolitusasutusel puudub süsteem õppekavade regulaarseks arendamiseks ja uuendamiseks. Õppekavad on aastaid tagasi välja töötatud ning vahepealsel perioodil ei ole neis tehtud uuendusi. Loengumaterjalide muutmine on ainuisikuliselt lektori vastutada. Koolitusasutuse kodulehel on viited kehtetutele õigusaktidele ja vananenud tegutsemisõiguse lubadele. Soovitame koolitusasutusel välja töötada ja sõnastada õppekavade arendamise põhimõtted. Teeme ettepaneku koolitusasutusel määrata õppekava arendusprotsessi eest vastutav isik. Õppekava regulaarne ülevaatamine ja vajaduspõhine muutmine tagab selle et, õppekava on kooskõlas nii seadusandluse muudatuste, potentsiaalsete õppijate ootuste kui ka tööturu vajadustega.

- Asutuse veebilehel on volinike täienduskoolitust tutvustavas infos viited kehtetule TTOS rakendusaktile ja mõlemas õppekavas viidatud koolituslubadele, mille õiguslik alus on muutunud. Koolitusasutuses pakutakse koolitusi, kus osaleja peaks saama teadmisi viimastest seaduse muudatustest töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas. Samuti puudub õppekavades õppekavarühma nimetus ning kui suure osa õppe kogu mahust moodustab praktilise ja iseseisva töö osakaal. Sellest tulenevalt soovib komisjon koolitusasutusel muuta veebilehel olev info aja- ja asjakohaseks nende õigusaktide osas, mis on koolituse pakkumise aluseks (tuleb viidata määrusele nr 50), ning ajakohastada viited oma tegutsemisõiguse õiguslikele alustele (kustutada viide Tervishoiuametile ja Sotsiaalministeeriumi koolitusloale). Lisada õppekavadesse õppekavarühma nimetus ja praktilise ja iseseisva töö osakaal õppekavast.

2. Õppekava erinevad osad moodustavad sidusa terviku. Õpiväljundid vastavad õppekava eesmärgile ja sisule ning on õppekavas planeeritud õppeaja ja meetoditega saavutatavad.

Suunised: Õpiväljundid kirjeldavad koolituse lõpuks omandatavaid teadmisi, oskusi ja hoiakuid ning nende saavutamist õppija poolt on võimalik kas koolituse käigus ja või selle lõpus hinnata. Kus asjakohane, vastavad õpiväljundid valdkonna kutsestandardi ja/või regulatsiooni nõuetele ([täienduskoolituse standard § 2 lg 2](#)). Õppekava erinevad osad – pealkiri, eesmärk, õpiväljundid, õpingute alustamise tingimused (sh digiõppes osalemiseks vajalikud nõuded), õppesisu, õppemeetodid, hindamine, õppemaht – on omavahel kooskõlas ja moodustavad sidusa terviku ning võimaldavad koolituse sihtrühmal ettenähtud ajaga saavutada õpiväljundid.

ANALÜÜS

Komisjoni hinnang volinike täienduskoolituse õppekava erinevatele osadele.

Volinike täienduskoolituse nimetus õppekavas on “Töökeskonnaspetsialistide-, volinike- ja -nõukogu liikmete täiendkoolitus”. Koolituse sihtrühmaks on ettevõtte juhid, töökeskonnaspetsialistid, töökeskonnavolinikud, töökeskonnannõukogu liikmed või töötajad, kes korraldavad ettevõttes töökeskonnaalast tegevust. Koolitusele osalemiseks ei ole EA-s ega kodulehel välja toodud eeltingimusi (näiteks nõuded teatavate eelteadmistele, täienduskoolitustele või töökogemusele). Õppekava väljatöötamise põhimõtte on tõsta teadmisi asutuste ja ettevõtete töötajatel töötervishoiu ja tööohutuse alal, mida nõuab töötervishoiu ja tööohutuse seadus ja selle alamaktid. Õppekava on välja töötatud võttes aluseks TTOS-i ja selle rakendusaktid. Õppekava kogumaht on 8 tundi ning selles on välja toodud 6 õpiväljundit.

Volinike täienduskoolituse õpiväljundid on järgmised:

1. Koolituse läbinu teab, kes on töökeskonnavolinik/spetsialist ning teab nende kohustusi.
2. Koolituse läbinu teab koolituse seaduslikke aluseid ja tööolme tagamise nõudeid.
3. Koolituse läbinu teab töötajate/tööandjate kohustusi ja õigusi ning oskab tegutseda tööõnnetuste korral.
4. Koolituse läbinu teab osapoolte vastutuse põhimõtteid ja tunneb riikliku järelevalve teostamise põhimõtteid.
5. Koolituse läbinu oskab analüüsida töökeskonna ohutegureid ning koostada riskianalüüsi ja tegevuskava.
6. Koolituse läbinu tunneb riskide hindamise ja ohjamise protseduure. Suunab töötajad tervisekontrolli.

Õppekavas tuuakse välja 6 erinevat teemat, millega õpiväljundid saavutatakse. Õppe osakaalu mahte teemade lõikes ei ole eraldi välja toodud.

Käsitletavad teemad on järgmised:

1. Töötervishoiualane ja tööohutusala seadusandlus.
2. Muudatused töötervishoiu ja tööohutuse valdkonna õigusaktides.
3. Töölepingu seaduse muudatused.
4. Tööõnnetused ja kutsehaigused. Registreerimine, teatamine, uurimine.
5. Tööandja vastutus.
6. Tööõnnetuste statistika meil ja Euroopa Liidus.
7. UUS! Käsitletakse kõiki muudatusi, mis on tehtud töötervishoiu ja tööohutuse seaduses 2019 a, 2020 a, 2022 a.

Hinnates õppekava terviklikkust ning vastavust täienduskoolituse standardile toob komisjon välja järgmist:

- 1) EA-s välja toodud õppekava õpiväljundid on kõik seotud täpselt ühesuguste teemadega (1-7). Õppekavas toodud teemad võimaldavad esitatud õpiväljundeid saavutada ainult osaliselt. Näiteks õpiväljundis 5 on kirjas, et koolituse läbinu analüüsides töökeskkonna ohutegureid oskab koostada riskianalüüsi ja tegevuskava. Samas puudub õppekavas teema, millega antud õpiväljund saavutatakse. Sama märkus kehtib ka õpiväljundi 6 kohta, mis ütleb, et koolituse läbinu tunneb riskide hindamise ja ohjamise protseduure. Suunab töötajad tervisekontrolli. Õppekavas ei ole sellise õpiväljundi saavutamiseks käsitletavat teemat. Vestluses lektoriga selgus, et antud teemasid koolitusel siiski käsitletakse (näiteks: mis on riskianalüüs, mida töökohal hinnata, vastava tegevuskava koostamine, ohutegurid), kuid see ei ole välja toodud õppekavas käsitletavate teemade all. Komisjon leiab, et mõlemad õpiväljundid (5 ja 6) ja nende saavutamiseks käsitletavad teemad on liiga mahukad, et neid oleks võimalik õppekavas planeeritud 8 tunnise õppeaja ja meetoditega saavutada. Koolituse teemadena on eelkõige välja toodud teadmiste omandamine õigusaktide muudatustest töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas ning tööõnnetustega seonduv temaatika. Näiteks ei ole õppekavas välja toodud riskianalüüsi koostamisega seotud õppemetoodikat. Teatud teemad on õppekavas sõnastatud väga üldsõnaliselt, näiteks teema "Töötervishoiualane ja tööohutusala seadusandlus": kuna tegemist on üsna mahuka regulatsiooniga koos vastavate alamaktidega, siis leiab komisjon, et õppekavas olevaid teemasid võiks rohkem lahti kirjutada, lisades lühitutvustused, mida õppekava erinevate teemaplokkide all käsitletakse.
- 2) Volinike täienduskoolituse õppekava on koostatud selliselt, et ta moodustab ühe päeva (8 tundi) määruses nr 50 § 2 lg 2 nimetatud 24 tundi kestvast koolitusest (töökeskkonnavoliniku ja töökeskkonna liikme töötervishoiu- ja tööohutusala koolitus). See selgus vestlusest koolitusjuhi ja lektoritega ning on tuvastatav koolitusasutuse kodulehelt (30.01.2023, 11:28). Nii 24-tunnise kui ka 8-tunnise koolituse õppekavad kattuvad nii sisult, õpiväljunditelt kui ka korraldatavate kuupäevade osas. Määruse nr 50 § 2 lg 3 sätestab, et töökeskkonnavoliniku ja töökeskkonnanõukogu liikme täienduskoolituse kestuse ja teemad lepivad tööandja ja täienduskoolitusasutuse pidaja kokku, lähtudes tööandja ja töötajate vajadustest. Komisjon leiab, et sellisel viisil koolituse korraldamine, kus 8-tunnist koolitust, millele on koostatud eraldi õppekava, pakutakse tegelikult teise 24 tundi kestva õppekavaga koolituse raames on, potentsiaalsetele õppijatele segadust tekitav. Samuti läheb see vastuollu määruse nr 50 § 2 lg 3, mille kohaselt täienduskoolituse kestuse ja teemad lepivad tööandja ja

täienduskoolitusasutuse pidaja kokku, lähtudes tööandja ja töötajate vajadustest. Tegelikult 8-tunnist koolitust eraldiseisvalt ei toimu. Vestlusel lektorite ja koolitusasutuse juhtidega selgus, et lektor teeb loengumaterjalidesse vajadusel muudatusi, kui on selgunud koolitusel osalejate töökeskkonna eripärad.

- 3) Õppekavas on pakutava koolituse nimetus "Töökeskkonnaspetsialistide-, volinike- ja -nõukogu liikmete täiendkoolitus". Keeleliselt on korrektne kasutada sõna „täienduskoolitus“. Õppekava nimetus on asutuse veebilehe erinevates kohtades erinevalt sõnastatud - sõnastust tuleks ühtlustada.

Määrus nr 50 § 2 lg 3 kohaselt korraldatakse täienduskoolitust töökeskkonnavolinikele ja töökeskkonnanõukogu liikmetele. Seega määrus ei näe ette täienduskoolitust töökeskkonnaspetsialistide. Vestlusel selgitas koolitusasutuse juht, et kuigi määrus nr 50 ei näe ette töökeskkonnaspetsialistide koolitust, pakub koolitusasutus seda põhjusel, et viimased oleksid kursis töötervishoiu ja tööohutusalaste uuendustega seadusandluses. Komisjon leiab, et täienduskoolituse nimetus peab vastama määruses nr 50 § 2 lg 3 välja toodule. Koolitus korrektne nimetus peab olema "Töökeskkonnavoliniku ja töökeskkonnanõukogu liikme täienduskoolitus".

- 4) Volinike täienduskoolituse alustamiseks ei ole õppekavas eeltingimusi ette nähtud. Sihtrühm on defineeritud laiapõhjaliselt (ettevõtte juhid, töökeskkonnaspetsialistid, töökeskkonnavolinikud, töökeskkonnanõukogu liikmed või töötajad, kes korraldavad ettevõttes töökeskkonnaalast tegevust). Vestlusel koolitajate ja lektoritega selgus, et potentsiaalsed õppurid on need, kes võtavad osa asutuse 24 tundi kestvast koolitusest (8 tundi moodustab viimase päeva 3-päevasest koolitusest) või need õppurid, kes tulevad eraldiseisvalt ainult 3. päevaks ja saavad 8 tundi täienduskoolitust. Komisjon leiab, et ei ole võimalik tagada 24-tunnise koolituse 3. päeva ja 8-tunnise täienduskoolituse õpiväljundite ja teemade kokkulangevust. Näiteks reklaamitakse koolitust eraldiseisvana mahuga 8 tundi, kuhu saavad tulla kõik huvilised, kes soovivad teada TTOS muudatustest või suunab Töötukassa inimesi sellele koolitusele. Komisjon leiab, et sellisel viisil koolituse reklaamimine ja korraldamine on potentsiaalselt õppurit/sihtgruppi eksitav. Komisjon on seisukohal, et koolitusasutus peab selgelt välja tooma, kas volinike täienduskoolituse läbimiseks on vajalik täita teatud eeltingimused või mitte ning sellest lähtuvalt täpsustama ka koolituse sihtrühma ning õpiväljundid ja teemad.

Lähtudes ülaltoodud punktidest leiab hindamiskomisjon, et õppekava erinevad osad – pealkiri, eesmärk, õpiväljundid, õpingute alustamise tingimused, õppesisu, õppemeetodid, hindamine, õppemaht - ei ole volinike täienduskoolituse õppekavas omavahel kooskõlas ning ei moodusta sidusat tervikut.

Komisjoni hinnang ehitusplatsi koordinaatori õppekava erinevatele osadele

Ehitusplatsi koordinaatori täienduskoolituse õppekava ametlik nimetus on "Ehitusplatsi töötervishoiu ja tööohutuse koordinaatori koolitus". Veebilehel kasutatakse ka koolituse nimetuses lühendatud vormi "Ehitusplatsi koordinaator", kuid koolituse registreerimise infos on korrektne nimetus. Koolituse nimetus vastab üldiselt TTOS-ile ja täienduskoolituse standardi § 2 lg 3. Õppekava on välja töötatud määruse nr 377 alusel.

Asutuse kodulehel on kirjas, et peatöövõtja määrab ühisel ehitusplatsil tööde tegemise ajaks kirjalikult ühe või mitu koordinaatorit. Kui peatöövõtjat ei ole määratud, siis määrab koordinaatori ehitise omanik. Koordinaator on vähemalt 3-aastase ehitusalase praktilise kogemusega spetsialist, kes on läbinud ehitustööde ohutusalase väljaõppe kestusega vähemalt 8 akadeemilist tundi. Sellest infost saab tuletada koolituse sihtrühma. Õppekavas ei ole sihtrühma konkreetselt välja toodud, koolitusel

osaleja peab selle tuletama koolituse pealkirjast ja tutvustavat teksti lugedes. Õppekava eesmärki ei ole välja toodud.

Ehitusplatsi koordinaatori täienduskoolituse õppekava kogumaht on 8 tundi ning õppekavas on välja toodud 6 õpiväljundit:

1. Oskab hinnata ehitusobjektidel ohutust.
2. Korraldada ohutusala järelevalvet.
3. Juhendada töötajaid ohutusvaldkonnas.
4. Oskab jälgida ja nõuda õigete isikukaitsevahendite kasutamist ehitusplatsil.
5. Oskab hinnata objektidel, kas olemasolevad meetmed on piisavad tööohutuse ja tervishoiu osas.
6. Teab nõudeid esmaabist ehitusplatsil ja peab oskama ise esmaabi korraldada.

Õpiväljundite saavutamiseks on EA-s ja õppekavas toonud koolitusasutus välja koolitusel käsitletavat teemat. Õppe osakaalu mahte teemade loikes ei ole eraldi välja toodud.

Käsitletavat teemat on järgmised:

1. Ehitusettevõtja tervishoiu ja tööohutuse üldkohustused.
2. Tervishoiu ja tööohutuse seadusest tulenevad üldnõuded ehitamisel.
3. „Uus ehitusmäärus” ja ehitusplatsi koordinaator.
4. Tööohutusalase tegevuse ehitusplatsil korraldamine ja koordineerimine.
5. Tööohutuse plaan, selle ajakohastamine ja ohtlikud tööd.
6. Tööohutusplaani tutvustamine ühisel ehitusplatsil töötavatele töötajatele, nende tööandjatele, FIE-dele jt isikutele.
7. Ehitamine ja ohutuse kontrollimine.
8. Ohutegurid ja ohutusnõuded.
9. Kaitsevahendid ja -meetmed.
10. Olme.
11. Välistöökohad.
12. Tellingud ja teised töövahendid.
13. Lammutustöö, asbestitööd.
14. Kõrgusest kukkumise vältimine.
15. Tervishoiu ja tööohutuse õigusaktid, mille nõuetega peab ehitamisel arvestama. Nõuete rikkumised ehitusplatsidel.
16. Kust leida ehitusohutuse juhendmaterjale.
17. Isikukaitsevahendid ehitusplatsil – mida vaja, nende kasutamine, demonstratsioon.

EA-s on kõik õpiväljundid (1-7) kaetud täpselt ühesuguste teemadega, seega puudub selgus, millised teemad on konkreetselt seotud ühe või teise õpiväljundiga. Õppekavas kirjeldatud õpiväljundid ei ole vastavuses määruse nr 377 § 6 lg 3 olevate koordinaatori kohustustega ehitustööde tegemisel. Näiteks ei pea koordinaator juhendama töötajaid, väljastama õigeid isikukaitsevahendeid, andma esmaabi.

Teema "Ehitamine ja ohutuse kontrollimine" ehitamise osa on liiga üldsõnaline ja vajaks täpsustamist. Jäeb arusaamatuks, mida räägitakse teema "Uus ehitusmäärus ja ehitusplatsi koordinaator" raames, kuivõrd määruse 2021. a muudatustega muudeti ainult sõna "FIE" sõnaks "teenuseosutaja". Nii nagu voliniku täiendkoolituse õppekavas on ka siin käsitletavat teemat sõnastatud väga üldsõnaliselt, mis ei anna õppijatele aimu, mida antud teema all täpsemalt käsitletakse. Õppekavas on välja toodud 17 erinevat teemat, mida õppijatele üritatakse pakkuda 8-tunnises ajaraamis. Valdav osa õpiväljunditest on sõnastatud oskustena, mille omandamise kontrollimine eeldab õppijalt koolituse läbimisel praktiliste oskuste tõestamist. Kuna määruse nr 377 kohaselt on ehitusplatsi koordinaatori põhiülesanne koordineerida ja kontrollida tööohutusalast tegevust ehitusplatsil, siis peaksid omandatavad õpiväljundid kajastama pigem teadmisi, kui konkreetseid oskusi. Komisjon leiab, et antud koolituse käigus ja selle lõpus ei ole võimalik kõiki nimetatud oskusi hinnata. Näiteks õpiväljundid „oskab hinnata ehitusobjektile ohutust“ või „oskab jälgida ja nõuda õigete isikukaitsevahendite kasutamist ehitusplatsil“ eeldavad mahukat praktiliste teadmiste kontrolli, mida koolituse lõpus läbi ei viida.

Hindamiskomisjon leiab, et koolitusasutuse veebilehel väljas oleva ehitusplatsi koordinaatori õppekava õpiväljundid ei ole otseses kooskõlas määrusega nr 377 § 6 lg 3. Õpetatavate teemade mahud ei ole välja toodud, kõik omandatavad õpiväljundid on kaetud ühesuguste teemadega ning teemade loetelu on üldsõnaline, seetõttu ei saa ka hinnata õpiväljundite saavutamist nende kaudu.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- Õpetatavad teemad peavad olema seotud õpiväljunditega. Mõlema õppekava puhul on oluliseks puuduseks, et õpetatavad teemad korduvad õpiväljundite lõikes ning pole võimalik aru saada, millise konkreetse teemaga üks või teine õpiväljund saavutatakse. Volinike täienduskoolituse õppekava puuduseks on ka asjaolu, et teatud õpiväljundite osas ei ole õppekavas välja toodud teemasid, millega saaks vastavaid teadmisi omandada (näiteks riskianalüüsiga seonduv). Komisjon teeb ettepaneku, et koolitusasutus vaataks õppekava üle ja seaks iga õpiväljundi konkreetse teemaga.
- Õppekavas on oluline, et õpiväljundid oleksid saavutatavad planeeritud õppeajaga. Komisjoni hinnangul on mõlemas õppekavas õpiväljundeid, mille saavutamiseks käsitletavat teemat on liiga mahukad, et neid oleks võimalik 8 tunnise õppeajaga saavutada (näiteks riskianalüüsi koostamine). Ehitusplatsi koordinaatori mitmed õpiväljundid on sõnastatud oskustena, mida koolituse lõpus ei hinnata. Komisjon soovib asutusel vaadata üle õpiväljundid ja korrigeerida mahukamaid selliselt, et need mahuksid planeeritud ajaraami. Juhul, kui ei planeerita koolituse lõpus praktiliste oskuste kontrolli, muuta ehitusplatsi koordinaatori õppekava õpiväljundeid ja viia vastavusse Vabariigi Valitsuse 08.12.1999.a määruse nr 377 "Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ehituses" nõuetega ehitusplatsi koordinaatorile. Hinnata, kas õppekavades väljatoodud teemasid on võimalik planeeritud õppeajaga käsitleda nii, et kõik välja toodud õpiväljundid on saavutatud.
- Koolitusasutus korraldab koolitust volinike 8-tunnist täienduskoolitust selliselt, et seda pakutakse teise 24-tunnise koolituse raames ühe osana sellest. Komisjon leiab et see on selgelt sihtgruppi eksitav ning ei vasta tervise ja töoministri 22.11.2018.a määrusele nr 50 „Töökeskkonnavoliniku, töökeskkonnanõukogu liikme ja esmaabiandja koolituse ja täienduskoolituse kord täienduskoolitusasutuses“. Komisjon teeb ettepaneku, et koolitusasutus eristaks selgelt 8-tunnise koolituse 24-tunnisest koolitusest.
- Koolituse sihtrühmad peavad olema selgesti eristatavad ning välja tuleb tuua ka eeltingimused koolituse alustamiseks, juhul kui need on olemas. Komisjon soovib ehitusplatsi koordinaatori õppekavas selgelt sõnastada koolituse sihtrühm. Hetkel on see õppekavas ainult kaudselt

tuvastatav. Volinike täienduskoolitusel tuleb asutusel välja tuua, kas koolituse läbimine eeldab eelteadmiseid 24-tunnisest koolitusest ning sellest lähtuvalt täpsustada ka koolituse sihtrühm.

- Õppekava nimetus peab võimalikult täpselt väljendama täienduskoolituse sisu. Ehitusplatsi koordinaatori õppekava nimetus on asutuse veebilehe erinevates kohtades erinevalt sõnastatud. Volinike täienduskoolituse nimetus ei ole keeleliselt korrektne ega vasta tervise ja tööministri 22.11.2018.a määruses nr 50 „Töökeskkonnavoliniku, töökeskkonnanõukogu liikme ja esmaabiandja koolituse ja täienduskoolituse kord täienduskoolitusasutuses” § 2 lg 3 välja toodule; lisaks määruses nimetatud sihtrühmale pakutakse koolitusi ka töökeskkonnaspetsialistidele. Komisjon soovib koolitusasutusel ühtlustada veebilehel õppekavade nimetused. Samuti parandada keeleliselt volinike täienduskoolituse nimetus ning viia see vastavusse eelnimetatud tervise ja tööministri määrusega. Juhul, kui soovitakse täienduskoolitust pakkuda ka töökeskkonnaspetsialistidele, võiks seda kajastada koolitust tutvustavas infos.

Arenguvõimalused

- Õppekavades on erinevad teemad välja toodud liiga üldsõnaliselt, samuti ei ole välja toodud erinevatele teemadele kuuluvat aega. Õppekavast terviklikuma ülevaate saamiseks ning õppijatele täiendava informatsiooni andmiseks soovib komisjon iga teema juures lahti kirjutada selle teema käsitlemiseks kuluv aeg ning milliseid alateemasid antud teemas käsitletakse.
- Lektor võtab arvesse koolitavate varasemat tausta ja vastavalt sellele korrigeerib õppekavas teemasid ja nende mahtu. Sellest tulenevalt soovib komisjon kaaluda erinevate volinike täienduskoolituse õppekavade koostamist kitsamatele sihtrühmadele, mis võtaksid arvesse potentsiaalsete õppurite töökeskkonna eripärasid.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS

Hindamiskomisjon leiab, et koolitusasutusel ei ole välja töötatud süsteemi õppekavade süsteemseks arendamiseks. Puudub protseduur, mis tagaks seadusemuudatuste jõudmise õppekavadesse ja koolitusteemadesse. Õppekavasid ei ole alates nende väljatöötamisest uuendatud, vajadusel korrigeeritakse ainult loengumaterjale. Arendusvajaduse hindamisel arvestatakse õppijate ja koostööpartnerite tagasisidega juhuslikult.

Õppekavade väljatöötamiseks on küll selge alus, kuid mõlemad õppekavad vajavad vastavusse viimist nii TTOS ja selle rakendusaktidega kui ka täienduskoolituse standardiga.

Õppekava erinevad osad ei moodusta sidusat tervikut ja seetõttu ei toeta õpiväljundite saavutamist. Õpetatavad teemad korduvad õpiväljundite lõikes ning pole võimalik aru saada, millise konkreetse teemaga üks või teine õpiväljund saavutatakse. Komisjoni hinnangul on õppekavades õpiväljundeid, mille saavutamiseks käsitletavat teemad on liiga mahukad, et neid oleks võimalik planeeritud õppeajaga saavutada.

Volinike täienduskoolituse ülesehitus on sihtgruppi eksitav ning ei ole võimalik aru saada, kas koolitusel osalemine eeldab teatud eelteadmisi. Ehitusplatsi koordinaatori õppekavas ei ole määratletud sihtrühma.

Kuna eelmainitud puudused mõjutavad oluliselt kogu hindamisvaldkonna kvaliteeti, siis ei saa komisjon antud valdkonna nõuetele vastamise osas positiivset hinnangut anda ning valdkonna hinnanguks jääb, et nõuded ei ole täidetud.

II ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE

3. Koolitaja suunab õppijaid õppimise eest vastutust võtma.

Suunised: Õppijad on kaasatud õppeprotsessi kujundamisse. See tähendab, et õppeprotsessi alguses on õppijatega läbi arutatud, mis on õppekava eesmärk, õpiväljundid, kuidas toimub õppimine ja hindamine ning kuidas antakse tagasisidet. Koolituse alguses on kaardistatud, milliste ootustega on õppijad koolitusele tulnud ning nende ootustega arvestatakse.

ANALÜÜS

EA kohaselt selgitatakse enne koolituse toimumist välja koolitusel osalejate tööalane taust, millistest ettevõtetest on koolitatavad. EA-s on välja toodud, et lektor selgitab välja ka koolitatavate varasemad teadmised teemakäsitluse osas. Lektor tutvustab ennast ja oma töökogemust antud valdkonnas. Koolituse alguses antakse teada, millised on teemad ja kuidas koolituse lõpus toimub hindamine.

Vestlusel lektoritega ja koolitusasutuse juhiga selgus, et osaliselt kaardistatakse koolituse alguses õppijate ootusi ning nendega arvestatakse vajadusel (näiteks tuuakse rohkem näited mõnest valdkonnast või pööratakse mõnele ohuteguri selgitamisele süvendatult tähelepanu, vajadusel tõstetakse loengu tempot või pööratakse mõnele teemale rohkem/vähem tähelepanu). Koolituse sisus teeb lektor jooksvalt muudatusi arvestades koolitatavate töökeskkonda.

Kokkuvõtvalt leiab komisjon, et koolitaja kaasab õppijaid õppeprotsessi, arutades koolitusel osalejatega läbi käsitletavat teemasid ning enne koolituse algust on lektor teinud endale selgeks koolitatavate tausta. Õppijatele tutvustatakse koolituse alguses teemasid, hindamise meetodeid ning selgitatakse välja nende ootused ja püütakse nendega võimalusel arvestada.

Tugevus

- Komisjon tunnustab, et lektor tutvub põhjalikult koolitajate taustaga enne koolituse läbiviimist.

Arenguvõimalus

- Õppeprotsessi tutvustamisel on soovitatav õppijatega läbi arutada, mis on õppekava eesmärk. Koolitusasutuse veebilehel seda eraldi välja toodud ei ole. Õppekava eesmärk võimaldab konkretiseerida, mida ja milleks õpetatakse ning see annab nii õppuritele kui ka õppekava välja töötajatele kindla raami. Samuti on selle käigus võimalik piiritleda koolitatavate ootusi käsitletavate teemade osas. Sellest tulenevalt soovib komisjon sõnastada mõlemale õppekavale eesmärk.

4. Koolitajad kasutavad õppekava elluviimisel asjakohaseid õppemeetodeid, mis toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel.

Suunised: Koolitaja lähtub koolituse läbiviimisel õppekavast ja toetab õppijat õppe protsessis. Kui koolitust viib läbi mitu koolitajat, on koolitajad koostöös läbi arutanud terve koolituse sisu ja tagavad, et koolitus moodustab õppija vaates terviku.

Õppemeetodid on asjakohased: nende valikul on arvestatud koolituse eesmärgi, õpiväljundite ja sihtrühmaga ning need toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel. Koolitaja kasutab õppekava eesmärkide saavutamiseks paindlikke ja vaheldusrikkaid ja õppijate eripärasid arvestavaid lähenemisviise, mis toetavad õppijate õppimist ning õpioskuste arengut.

ANALÜÜS

Antud punktis annab komisjon hinnangu, kas koolitaja lähtub koolituse läbiviimisel õppekavast ja toetab õppijat õppe protsessis. Vestluses lektoritega selgus, et sõltuvalt koolitatavate taustast pööratakse ühele või teisele teemale rohkem tähelepanu, suuremat huvi pakkuvatele teemadele kulutatakse aega vastavalt koolitatavate huvidele ning sellega seoses käsitletakse ülejäänud teemasid pinnapealsemalt. Juhul, kui osalejate vahel tekib mingi teema osas põhjalikum diskussioon, siis keskendutakse loengus sellele. Olenevalt grupi suurusest kulub neile tegevustele erinevalt aega. Seega lektorid ei lähtu koolituse läbiviimisel rangelt õppekavast, vaid mugandavad teemasid vastavalt konkreetsele grupile grupile.

Kummalgi täienduskoolitusel on üks lektor, kuigi volinike täienduskoolituse veebimaterjalides on viidatud kahele lektorile, sh koolitusasutuse juht. Lektorite ja asutuse juhi vahel koolituse sisu osas järjepidevat ja sisulist arutelu ei toimu. Lektorid ei lähtu kehtestatud õppekavast ja on teemade osas paindlikud, lähtudes koolitatavate tööalasest taustast ja nende initsiatiivikusest koolitusel.

Lähtudes vestlusest lektoritega ja EA-st kasutatakse õppemeetodina lisaks loengutele erinevaid õppemetoodilisi lahendusi (vestlus, arutelu, filmide vaatamine, situatsioonide lahendamine, grupitöö, omavaheline diskussioon). Antud õppemeetodid on piisavalt aja- ja asjakohased.

Parendusvaldkond ja soovitused

- Lektorid ei lähtu koolituse läbiviimisel rangelt õppekavast ning on õppekavas olevate teemade käsitlemisel liiga paindlikud, lähtudes eelkõige koolitajate taustast, nende aktiivsusest ja huvist erinevate teemade osas. Kuna lektorid mugandavad teemasid vastavalt konkreetsele grupile, võib tekkida olukord, et kõiki teadmisi, mida on vaja õpiväljundite saavutamiseks ei omandata erinevates koolitusgruppides ühetaoliselt. See seab ka kahtluse alla kõigi õpiväljundite saavutamise koolituse lõpuks. Komisjon soovib lektoritel kinni pidada etteantud teemadest või lähtuda soovitustest, mis on antud käesoleva aruande 2. kriteeriumi arengusoovituste all: koostada erinevad õppekavad kitsamatele sihtrühmadele, vastavalt koolitatavate taustale, võttes arvesse potentsiaalsete õppurite töökeskkonna eripärasid.
5. **Õppekavas on sätestatud lõpetamise tingimused ja väljastatavad lõpudokumentid. Õppija saab koolitajalt tagasisidet oskuste, teadmiste ja hoiakute omandamise kohta. Tunnistuse andmise korral hinnatakse kõikide õpiväljundite saavutamist.**

Suunised: Lõpetamise tingimused on asjakohased ja lõpetamise dokumentide väljastamisel lähtutakse seaduse nõuetest ([täienduskoolituse standardi § 2 lõike 1 punktis 9 ja § 3 lõigetes 1 ja 2](#)). Kui koolituse lõpus antakse tunnistus, siis on alati hinnatud kõikide õpiväljundite saavutamist ja antud selle kohta õppijale tagasisidet. Hindamine on läbipaistev ja objektiivne ning toetab õpiväljundite saavutamist. Kui koolitus lõpeb tõendiga, siis annab koolitaja igale õppijale arengut toetavat tagasisidet oskuste, teadmiste ja hoiakute omandamise kohta. Hindamine ja tagasiside andmine toimub kas õppeprotsessi käigus või lõpus.

ANALÜÜS

Koolitusasutuse veebilehel on mõlema täienduskoolituse õppekava lõpus märgitud koolituse hindamise meetodid ja lõpetamise tingimused. Koolituste hindamise meetodiks on koolituse lõpus toimuv kirjalik test. Kui testis olevatele küsimustele on õigesti vastatud vähemalt 75% ulatuses, on õppijal õigus saada pädevustunnistus. Õppekavas piirdub info koolituse lõpetamisel saadava dokumendi kohta ainult tunnistusega. Õppekavas ei ole kajastatud tõendi väljastamise tingimusi. Hindamisvestlusel selgus, et senini on kõik koolitusel osalenud läbinud kirjaliku testi vähemalt 80% ulatuses, seega tõendeid väljastatud ei ole. Täienduskoolituse standardi § 3 lõigetes 1 ja 2 kohaselt väljastatakse pärast koolitust tunnistus, mis tõendab täienduskoolituse lõpetamist või tõend täienduskoolituses osalemise kohta. Seega viide väljastatavale pädevustunnistusele ei ole korrektne.

Hindamisvestlusel selgus, et õppijatele tehakse koolituse lõpus lühike test (ca 10 küsimust) ning kohe peale testi sooritamist analüüsitakse õppurite tulemusi ning tagasisidestatakse kõigile õiged vastused. Vigade ilmnemisel selgitab lektor lühidalt vea olemust ning annab õige vastuse. Ajaliselt võtab see lektorite sõnul aega umbes 20 minutit.

Komisjon on viidanud hindamisaruande I osas (Õppekava ja õppekava arendamine), et koolitusasutusel on mõlemas õppekavas õpiväljundeid, mis on sõnastatud oskustena, on oma olemuselt mahukad või mille osas puudub oskuste omandamiseks õppekavas teema. Mõlema õppekava õpiväljundites on kirjeldatud praktilisi oskusi ja tegevusi, mille saavutamist ei ole enamasti võimalik testiga kontrollida (näiteks: oskab analüüsida, oskab koostada, suunab, oskab korraldada). Hinnates õppekavades olevate teemade hulka ning testis olevate küsimuste arvu on võimalik läbida koolitus, kui mõnda õpiväljundit puudutavale küsimusele ei ole õigesti vastatud. Asutuses kasutusel oleva hindamise meetodi puhul võivad õppijad saada tunnistuse ka juhul, kui kõiki õpiväljundeid ei ole saavutatud.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- Komisjon soovib korrigeerida asutuse veebilehel olevat informatsiooni väljastatava "pädevustunnistuse kohta" ja sõnastada see ümber täienduskoolituse lõpetamist tõendavaks tunnistuseks.
- Õppekavas on väljastatavate dokumentide juurde märgitud info ainult tunnistuse kohta. Tõendi väljastamise kohta info puudub. Lisada õppekavasse info selle kohta, millistel tingimustel väljastatakse õppijatele tõend.
- Koolituste lõpus läbiviidav test ei võimalda hinnata kõikide õpiväljundite saavutamist. Komisjon soovib teha mõlemasse õppekavasse parandusi ja korrigeerida hindamise meetodeid selliselt, et kursuse lõpus oleks võimalik hinnata kõikide õpiväljundite saavutamist.

6. Õppijatelt kogutakse tagasisidet õppimisele ja õpetamisele ning tulemusi analüüsitakse ja arvestatakse õppeprotsessi parendamisel.

Suunised: Õppijaid innustatakse andma koolitajale tagasisidet õppimise ja õpetamise protsessi kohta. Tagasisidet kogutakse süsteemselt. Tagasiside küsimused kajastavad koolituse erinevaid aspekte, näiteks õppijate rahulolu õppesisu, meetodite, hindamise, õppe mahu ja koolitajaga. Tagasiside tulemusi analüüsitakse ja arvestatakse õppeprotsessi parendamisel.

ANALÜÜS

EA-s on esitatud näide ehitusvaldkonna täienduskoolituse kirjalikust tagasiside küsimustikust. Vestlusel koolitusasutuse juhiga selgus, et samasugust tagasiside küsimustikku kasutatakse ka volinike täienduskoolitusel. EA-s tuuakse välja, et üldjuhul annavad koolitavad tagasiside, et nad on

koolitusega rahul, vahel lisatakse vaba tekstina, teemad ja valdkonnad, mida annaks koolitusel parandada.

Tagasiside vorm koosneb 5 üldisest küsimusest. Hinnangut saab anda lektori tegevusele 5-pallisel hindamise skaalal, kus 1 on "ei meeldinud" ja 5 "meeldis väga". Järgnevad küsimused, kas koolitus täitis koolitatava ootused ning 2 küsimust koolituse üldise korraldusega rahulolust ning küsimus, kust leiti infot koolituse kohta. Koolitusasutuse tagasiside küsimustik ei kajasta koolituse erinevaid aspekte, näiteks õppijate rahulolu õppesisu, meetodite, hindamise ja õppe mahu osas. Komisjon leiab, et praeguse tagasiside põhjal ei ole võimalik parendada õppeprotsessi. EA-s mainitakse küll teemade sobivuse analüüsi tagasiside põhjal, aga sellekohane küsimus tagasiside vormil puudub. Vestlusel koolitusasutuse juhi ja lektoritega süvenes veendumus, et koolituse kohta tagasiside küsimine ei ole sihitud konkreetsetele teemadele: õppesisu, meetodid, hindamine, maht jmt. Tagasiside tulemusi analüüsitakse põhiliselt koolituse füüsilise keskkonna osas või lahendatakse tekkinud kaebuseid. Asutuse juht tegeleb ainuisikuliselt tagasiside analüüsimisega ning võtab saadud tagasisidet arvesse valikuliselt. Seega muudab lektor vajadusel teemade osakaale ja õppe meetodeid koolitusel, lähtuvalt konkreetsest sihtgrupist, kuid õppekavasse need muudatused ei jõua. Tuginedes EA-le ja vestlusele koolitusasutuse esindajatega toob komisjon välja, et koolitajate tagasiside põhjal ei toimu koos lektoritega ühist õppekava analüüsi või õppeprotsessi süstemaatilist parendamist.

Parendusvaldkond ja soovitused

- Asutus kogub koolitajatelt tagasisidet põhiliselt koolituse üldise rahulolu ja lektori tegevuste kohta. Koolitusasutuse tagasiside küsimustik ei kajasta koolituse kõiki aspekte. Näiteks on puudu õppijate rahulolu õppesisu, meetodite, hindamise ja õppe mahu osas. Komisjon soovib koolitusasutusel täiendada tagasiside küsimustikku oluliste teemadega, nagu õppesisu, meetodid, hindamine ja õppe maht. Senisest põhjalikum tagasiside küsimustik võimaldab saadud infot kasutada õppeprotsessi parendamisel õppekavade süsteemse ülevaatamise käigus. Lisaks soovitame kaasata lektoreid õppeprotsessi parendamisse ja koolituse sisu muutmisesse.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE

Komisjon tunnustab, et lektorid tutvuvad põhjalikult koolitajate taustaga enne koolituse läbiviimist ja see võimaldab neil arvesse võtta õppijate eripärasid koolituste läbiviimisel. Koolitajad kaasavad õppijaid õppeprotsessi, arutades koolitusel osalejatega läbi käsitletavat teemad. Õppijatele tutvustatakse koolituse alguses teemasid, hindamise meetodeid ning selgitatakse välja nende ootused ja püütakse nendega võimalusel arvestada. Koolitajad kasutavad õppekava elluviimisel asjakohaseid õppemeetodeid. Õpingute lõpetades väljastatakse tunnistus ja vastav info on õppekavades olemas. Õppijatelt küsitakse koolituse lõpus tagasisidet.

Hindamiskomisjon peab õppe läbiviimisel puudusteks, et lektorid ei lähtu rangelt õppekavast, olles erinevate teemade ajalise käsitlemise osas liiga paindlikud ja lähtudes eelkõige koolitatavate tööalasest taustast. Kuna lektorid mugandavad teemasid vastavalt konkreetsele grupile, võib tekkida olukord, et kõiki teadmisi, mida on vaja õpiväljundite saavutamiseks ei omandata erinevates koolitusgruppides ühetaoliselt ja see seab ka kahtluse alla kõigi õpiväljundite saavutamise koolituse lõpuks. Õpiväljundite saavutamist hinnatakse testiga, mis arvestades sõnastatud õpiväljundeid ei ole ainuüksi sellise meetodiga võimalik hinnata. Õppekavades puudub info selle kohta, millistel tingimustel väljastatakse tõend. Kuigi õppijatelt küsitakse koolituse lõpus tagasisidet, on komisjoni hinnangul õppekava ja selle alusel toimuva koolituse tagasisidestamisel arenguruumi, kuna tagasiside küsimustik ei ole piisavalt informatiivne, et selle põhjal arendada õppeprotsessi.

Kaaludes aspekte, mille osas asutus on nõuded täitnud ning teisalt väljatoodud puudusi hindab komisjon õppimise ja õpetamise hindamisvaldkonna põhiosas täidetuks.

ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE: Nõuded on põhiosas täidetud

III KOOLITAJAD

7. Koolitajatel on koolituste läbiviimiseks vajalik erialane kvalifikatsioon, õpi- ja/või töökogemus ja täiskasvanute koolitaja pädevus. Info koolitajate kompetentside kohta on kättesaadav koolitusasutuse veebilehel. Koolitaja arendab regulaarselt oma erialaseid ja täiskasvanute koolitaja pädevusi.

Suunised: Info kõigi koolitajate kompetentsust tõendava kvalifikatsiooni, õpi- ja/või töökogemuse kohta on kättesaadav koolitusasutuse veebilehel ([TäKS § 11 lõige 2](#)). Veebilehel on koolitajate kompetentside kirjelduses lisaks erialasele kvalifikatsioonile ja varasemale töökogemusele märgitud asjakohane erialane ja täiskasvanute koolitamise alane enesetäiendamine. Koolitusasutus on määratlenud nõuded koolitajatele (sh praktikajuhendajatele) ning neid rakendatakse koolitajate (sh praktikajuhendajate valikul). Asutusel on olemas praktika läbiviimise põhimõtted. Koolitaja analüüsib oma tegevust, võttes mh arvesse õppijate tagasisidet, ning hoiab end kursis uuemate suundadega nii eriala- kui täiskasvanukoolituse valdkonnas.

ANALÜÜS

Töökeskkonna Haldus OÜ veebilehel on õppekavades ära toodud üldine napolisõnaline informatsioon koolitajate kvalifikatsiooni, õpi- ja töökogemuse kohta. EA-s on kirjeldatud, et lektori valikul arvestatakse eelkõige tema valdkondlike teadmistega. Tuuakse välja, et koolitusele kaasatakse praktikuid – endiseid töökeskkonnaspetsialiste, tööinspektoreid, töötervishoiuarste –, st inimesi, kes oma õpingutes ja tööelus on pidanud pidevalt end arendama, et nad suudaksid läbi viia koolituse teemadel, mida koolitustel käsitletakse. Koolitajate poole pööratakse otsepakkumiste kaudu lähtudes nende õpetatava valdkonna kogemusest ja praktilistest teadmistest.

Volinike täienduskoolitusel on veebilehel ära toodud kaks lektorit. Vestlusel nii õppekava lektori kui ka koolitusasutuse juhiga selgus, et koolitust viib tegelikult läbi ainult üks lektor. Koolituse läbiviiv lektor on Tallinna Tehnikakõrgkooli õppeaine „Tööõigus, tööohutus ja töötervishoid“ lektor, omab pikaagest kogemust töökeskkonnaalastes küsimustes (alates 1983.a.) ning osaleb pidevalt erialastel konverentsidel, töötubades ja teabepäevadel. Lektor on töötanud Tööinspektsiooni peadirektorina. Vestlusel lektoriga selgus, et ta täiendab oma andragoogilisi teadmisi Tallinna Tehnikakõrgkoolis. Lektori täiskasvanute koolitamise täienduskoolituse kohta veebilehelt ega CV-st informatsiooni ei leia. Veebilehel välja toodud teine koolitaja, kes on ühtlasi ka asutuse juht, tegelikult koolitust läbi ei vii. Asutuse juhil on pikaagegne töökogemus nii töötervishoiuarstina kui ka igati asjakohane pädevus töökeskkonna valdkonnas. Koolitaja täiskasvanute koolitamise pädevuse kohta veebilehel ja ka CV-s andmed puuduvad.

Ehitusplatsi koordinaatori koolituse lektor on kõrgharidusega elektriinsener, kes töötas 16 aastat (1993–2008) Tööinspektsioonis. Tema ülesandeks oli koordineerida, korraldada ja kontrollida kõigi Eesti tööinspektorite tööohutusala tegevust. Antud perioodil osales ta tööohutusala tegevuste väljatöötamisel. Alates 1999. aastast loeb nii eesti- kui venekeelseid loenguid töötervishoiu ja tööohutuse teemadel. Alates 2009. a aktiivses tööelus ei osale, on pensioneerunud ja töötab lektorina (kuni 2020. a ca 250 akadeemilist tundi aastas, praegusel ajal üksikud loengud). Vestlusel koolitajaga

selgus, et viimasel ajal on ta erialaselt end täiendanud Tööinspektsiooni kodulehe vahendusel ja käinud töötervishoiuga seotud teabepäevadel. Koolitaja andragoogilise pädevuse kohta veebilehel ja CV-s andmed puuduvad. Vastavat enesetäiendamist andragoogika valdkonnas läbitud ei ole.

Vestlusel koolitusasutuse juhiga selgus, et lektoritele ei ole kehtestatud kohustuslikke perioodilisi enesetäiendamise nõudeid. Lektorid on kohustatud teatud intervalli tagant edastama oma CV asutuse juhile. Koolitusasutuse juht leidis, et kuna lektoritel on valdkondlik pädevus ja pikaajaline töökogemus, siis täiendavad lektorid ennast ise vastavalt vajadusele. Vestlusel väitsid koolitajad, et hoiavad end kursis valdkondlike muudatustega nii erialal kui õigusruumis. Täiskasvanute koolituse valdkonnas antud tegevusi välja ei toodud ja see ei ole kajastatud ka CV-des.

Asutus ei paku võimalusi osaleda ei erialastel ega ka andragoogilistel täienduskoolitustel – koolitajate enesetäiendamine on nende endi vastutus.

Asutus kogub õppijatelt lektorite kohta regulaarset tagasisidet, kas nad jäid rahule lektori esitlusega, kuid saadud tagasisidet võtab arvesse valikuliselt. Ühist arutelu ega analüüsi õppijatelt saadud tagasiside põhjal lektorite ja asutuse juhi vahel ei toimu.

Tugevus

- Komisjon tõstab esile, et koolitajateks on pikaajalise töökogemusega praktikud, kellel on väga head valdkondlikud teadmised.

Parendusvaldkond ja soovitused

- Kuigi koolitusasutus kasutab lektoritena valdkonna praktikuid, kellel on väga head valdkondlikud teadmised ei ole asutus pööranud piisavalt tähelepanu lektorite täiskasvanute koolitamise alasele enesetäiendamisele. Seega soovib komisjon tagada neile lektoritele, kellel puudub täiskasvanute koolitamise pädevus, asjakohane täiskasvanute koolitamise alane enesetäiendamine.

Arenguvõimalus

- Veebilehel õppekavades on välja toodud koolitajate erialane kvalifikatsioon, kuid puudub info täiskasvanute koolitamise alase enesetäiendamise kohta. Komisjon soovib koolitusasutusel see info koolitajate kohta õppekavadesse lisada.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE KOOLITAJAD

Koolitajate erialase kvalifikatsiooni ja töökogemuse info on kättesaadav koolitusasutuse veebilehel. Koolitajatel on koolituste läbiviimiseks vajalik erialane kvalifikatsioon. Koolitajatena kasutab asutus väga heade valdkondlike teadmistega praktikuid. Ainsa probleemina toob hindamiskomisjon välja, et koolitajate täiskasvanute koolitamise alane pädevus ei ole koolitusasutuse veebilehel välja toodud ning täiskasvanute koolitamiseks vajalik pädevus on ainult volinike täienduskoolituse lektoril. Kuivõrd koolitajatel on tugev erialane taust ja ainult ühel lektoril on puudu täiskasvanute koolitamise pädevus leiab komisjon, et hindamisvaldkonna nõuded on põhiosas täidetud.

KOOLITAJAD: Nõuded on põhiosas täidetud

IV RESSURSID

8. Füüsiline ja/või digiõppe keskkond on asjakohane ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel.

Suunised: Füüsiline keskkond vastab tervisekaitse, töötervishoiu ja tööohutuse nõuetele ja on õppijatele ohutu. Koolituse kirjelduse juures on olemas info ruumide ligipääsetavuse osas. Veebikeskkonnas läbiviidava õppe puhul arvestatakse õppija vajadustega. Õppija toetamiseks õpiväljundite saavutamisel on kavandatud aja- ja asjakohased digitehnoloogilised lahendused, sh vajadusel e-õppe keskkond. Koolituse kirjelduses on nimetatud, milliseid tehnoloogilisi vahendeid õppijal on vaja, et veebiõppes osaleda.

ANALÜÜS

EA-st ja vestlusest koolitusasutuse juhiga selgub, et kuigi koolitusasutusel ei ole alates 2022. aasta märtsist isiklike koolitusruume, toimub auditoorne töö standardse varustusega renditud seminariruumides, mis toetab täiskasvanute õppimist. Koolitusasutuse juhi sõnul võtab ta koolitusruumide valimisel arvesse tervisekaitse, töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid. Asukoha valikul arvestab koolitaja ligipääsetavust, parkla olemasolu ja lõuna pidamise võimalust ning lifti olemasolu. Ruumide valikul arvestatakse ka koolitusrühma suurusega (näiteks kui osaleb 10 inimest, siis koolitaja arvestab ruumi suurusega 30-40 m²). Ühe kohana on koolitaja kasutanud hotell Džingel ruume. Koolitusasutuse veebilehel olevas õppekavas ei ole välja toodud koolituse toimumise asukohta ega ruumide kirjeldust. Vestlusel koolitusasutuse juhiga selgus, et koolitaja valib koolitusruumid välja enne koolituse toimumist, siis kui koolitusele on registreerunud piisaval hulgal soovijaid. Vestlusel selgus, et info koolituse toimumise asukoha kohta saadetakse koolitusel osalejatele mõned päevad enne selle toimumist.

Koolitusasutuse EA ja vestluse käigus saadud infost selgub, et asutus viib läbi ainult kontaktkoolitusi ning digitaalseid kanaleid koolituse läbiviimiseks ei kasutata. Koolitusasutuse juhi sõnul tagab kontaktkoolitus parema kontakti koolitatavatega ning tekib sisukam diskussioon lektori ja koolitatavate vahel kui näiteks veebiseminaride keskkondi kasutades.

Andes hinnangu koolituse toimumise füüsilisele keskkonnale EA-i ja koolitusasutuse juhiga vestluse põhjal, saab välja tuua, et koolitaja võtab koolitusruumide valimisel arvesse tervisekaitse, töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid ning ruumis vajaliku tehnika ja varustuse olemasolu koolituse läbiviimiseks. Asukoha valikul arvestatakse ligipääsetavust, parkla olemasolu ja lõuna pidamise võimalus ning lifti olemasolu. Koolitaja võtab ruumide valikul arvesse koolitusrühma suurust, et õppijatel oleks piisavalt ruumi, 10 inimest, siis 30-40 m², piisav kaugus tahvlist ventilatsiooni ja valgustusega. Koolitajal ei ole alates 2022. a märtsist enda koolitusruume, koolitusasutuse juhi sõnul pole pärast seda ka ühtegi koolitust toimunud.

Arenguvõimalus

- Selleks, et koolitusel osaleja saaks enne koolituse toimumist üldise ülevaate võimalikest koolituse ruumidest soovib komisjon lisada õppekavadesse koolitusel kasutatavate võimalike ruumide kirjeldus ja ka koolituse toimumise võimalik asukoht (näiteks loetelu võimalikest asukohtadest ja teenusepakkujatest).

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE RESSURSID

Hinnatavate koolituste läbiviimise füüsiline õppekeskkond (õppevahendid, seadmed, ruumid, ligipääs jms) on nõuetekohane ja vastav koolituste eesmärkidele ning toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel. Renditavate ruumide valikukriteeriumid on asjakohased, arvestatakse, et olemas oleksid kaasaegsed vahendid õppe läbiviimiseks. Ligipääsetavus on tagatud liikumist võimaldavate ruumide ja hoones lifti olemasoluga. Komisjon leiab, et hindamisvaldkonna nõuded on täidetud.

RESSURSID: Nõuded on täidetud